

Jan Schroën schreef met zijn theatervoorstelling 'Witte Lelies' een ode aan het leven en de liefde van een vader voor zijn zoon.

© Jan-Paul Kuit

INTERVIEW THEATER

'Tomas is dood en wij niet, het is aan ons om te leven'

Een ode aan het leven en de liefde van een vader voor zijn zoon. Daar draait het om in de muzikale theatervoorstelling 'Witte Lelies', die Jan Schroën uit Beegden samen met muzikant Fer Koolen dit weekend speelt onder de vlag van het Limburg Festival.

DOOR KIM NOACH

Al van veraf rolt de pianomelodie door de openstaande schuurdeur naar buiten, waar het najaarszonnetje lichtvlekken over de Beegdense grond laat schuiven.

Binnen zit Jan Schroën (66) achter de toetsen, maar hij wuift het compliment voor zijn spel snel weg. Ach, dat mag geen naam hebben, glimlacht hij. Hij is meer een ‘snarenman’. Met de akoestische gitaar in zijn handen voelt hij zich beter op zijn gemak als hij op het podium staat.

Vrijdag is het zover. Dan kan Jan zijn nieuwste theatervoorstelling *Witte Lelies* spelen, samen met vriend en muzikant Fer Koolen. Eindelijk. De muzikale vertelling had afgelopen augustus tijdens het Limburg Festival al in première moeten gaan. Maar ja, corona gooide roet in het eten.

Uitgangspunt in de voorstelling *Witte Lelies* is de roadtrip die hij samen met zoon Tomas – toen 9 jaar – maakte in het najaar van 1992. Jans vrouw en mama van Tomas – Désiree – was net daarvoor overleden aan de gevolgen van borstkanker. De titel refereert aan de lievelingsbloemen van Désiree, witte lelies.

In drie weken tijd reden de heren Schroën kriskras door Nederland. Jan: „Ik vroeg Tomas wat hij wilde zien en het eerste wat hij zei was: de Deltawerken. En hij wilde ook Madurodam bezoeken, het beeld van het vrouwtje van Stavoren, een hunebed en we zijn naar mijn zus in Amsterdam geweest.” In totaal reden ze tweeduizend kilometer in hun Citroën 2CV-bestelbus mét een door Jan zelfgebouwde aanhanger. Het was prachtig.

Blauwdruk

Maar de echte hoofdrol in *Witte Lelies* is voor Tomas. Zijn zoon met wie Jan meerdere keren tijdens hun theatervoorstellingen het podium deelde, de plek waar ze met het publiek hun passie voor muziek deelden. Tomas schreef en rapte in het Nederlands, Jan componeerde Limburgse luisterliedjes op zijn gitaar. Ze speelden in huiskamers, boerenschuren, kleine theaters en kroegen, tot aan Utrecht aan toe. Jan glimlachend: „Tomas en ik deelden de noodzaak om muziek te maken, emoties te verklanken of mooie zinnen een plek te geven. Als we met elkaar over onze inspiratie spraken, waren we elkaars blauwdruk.”

Tomas overleed in 2017 aan de gevolgen van alvleesklierkanker. „Tomas is dood, en wij niet, dat is de kern van het verhaal. Hij had geen andere keuze. Het is onze verantwoordelijkheid om vorm te geven aan het leven.”

En leven doet Jan. Volop. Hij sleutelt graag aan zijn motoren, componeert liedjes, speelt muziek, helpt als coach mensen hun leven beter op de rit te krijgen, hoofdzakelijk cliënten die – veelal – een stoornis in het autismespectrum hebben. „Het leven is heel erg de moeite waard”, klinkt het uit de grond van zijn hart. Geen twijfel, geen cynisme.

Omhelzen

Zijn (veer)kracht is bewonderenswaardig. Niet alleen overleed zijn zoon, Jan verloor ook twee partners, onder wie de moeder van Tomas, En nu is zijn dierbare vriend en schoonbroer ernstig ziek. Ook alvleesklierkanker. „Zijn telefoontje bracht me even helemaal terug naar het moment dat ik van Tomas hoorde dat hij ziek was. Die diepe reddeloos- en radeloosheid die je voelt. Niets hielp, hoe hard ik ook huilde, hoe veel ik ook praatte...of dronk, want op een gegeven moment zoek je hoe dan ook naar een manier om rust in je hoofd te krijgen.”

Tomas, zijn mooie, slimme, jonge talentvolle zoon die op 33-jarige leeftijd moest sterven. „De enige manier om met verdriet om te gaan, is het omhelzen. Als verdriet je kern vult, zul je daarmee moeten leren leven. Natuurlijk heb ik ook momenten dat ik die pijn, dat gemis, weer heel erg kan voelen. Tóch moet je ermee leren dealen.”

Niet de dood, maar het leven krijgt in *Witte Lelies* een prachtige ode van Jan. Hij put troost uit de wijsheden van de Griekse filosoof Heraclitus. „Hij werkt met de paradox, hij leert je de andere kant van het verhaal te zien. Zo kun je zeggen dat bij een geboorte het leven van een kind start, maar het is ook de eerste stap naar de dood. Licht kan niet zonder donker, leven niet zonder dood. Dat ik

Tomas hartstikke mis, zegt óók hoe dierbaar hij me was, hoeveel liefde achter dat gemis schuilt.” Glimlachend: „Op het moment dat ik Tomas níet meer mis, ga ik me zorgen maken.”

In *Witte Lelies* vormt het liedje *De Valreep* de kern van zijn verhaal. Op verzoek van de verslaggeefster speelt en zingt Jan het nummer, in zijn eigen Limburgse dialect. Hij bezingt hoezeer hij het mist om met zijn zoon te koken, te kletsen, samen een biertje te drinken uit de fles. En dat ‘verdriet de tol is van het geluk’ dat ze samen hadden. Jan zingt recht uit het hart. Pure emotie die het gemis uitdrukt en tegelijkertijd een ode aan het leven is.

Witte Lelies, Jan Schroën en Fer Koolen, vrijdag 20 t/m zondag 22 november, Heythuysen via Limburg Festival. De voorstellingen in Heythuysen zijn uitverkocht. Er komen nieuwe data en locaties, voor meer informatie zie de website van Jan Schroën:

<https://boovewater.nl/>